EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2015 05 13
COM(2015) 275 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2015 m. Suomijos nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2015 m. Suomijos stabilumo programos

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl 2015 m. Suomijos nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2015 m. Suomijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo[2], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį;

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją[3],

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas[4],

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Socialinės apsaugos komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują augimo ir darbo vietų kūrimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonominės politikos koordinavimu. Strategija yra orientuota į tas svarbias sritis, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;

(2) remdamasi Komisijos pasiūlymais, 2010 m. liepos 13 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių. Abejos gairės kartu sudaro integruotas gaires, ir į jas valstybių narių buvo paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonominę ir užimtumo politiką;

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
2 OL L 306, 2011 11 23, p. 25.
3 COM(2015) 275.
4 P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

(3) 2014 m. liepos 8 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl 2014 m. Suomijos nacionalinės reformų programos ir pateikė nuomonę dėl atnaujintos 2014 m. Suomijos stabilumo programos. 2014 m. lapkričio 28 d. pagal Reglamentą (ES) Nr. 473/2013[5] Komisija pateikė nuomonę dėl Suomijos 2015 m. biudžeto plano projekto[6];

(4) 2014 m. lapkričio 28 d. Komisija priėmė metinę augimo apžvalgą[7], kuria pradedamas 2015 m. Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. Tą pačią dieną Komisija pagal Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 priėmė Įspėjimo mechanizmo ataskaitą[8], kurioje nurodė, kad Suomija yra viena iš valstybių narių, dėl kurios reikės parengti nuodugnią apžvalgą;

(5) 2014 m. gruodžio 18 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, pagal kuriuos reikia skatinti investuoti, spartinti struktūrines reformas ir vykdyti atsakingą ekonomikos augimui palankų fiskalinį konsolidavimą;

(6) 2015 m. vasario 26 d. Komisija paskelbė 2015 m. Suomijos ataskaitą[9]. Joje įvertinta Suomijos pažanga įgyvendinant 2014 m. liepos 8 d. priimtas šaliai skirtas rekomendacijas. Į šalies ataskaitą įtraukti ir nuodugnios apžvalgos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 5 straipsnį rezultatai. Komisijai atlikus analizę galima daryti išvadą, kad Suomijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas, dėl kurio reikia imtis politikos veiksmų ir kurį reikia stebėti. Visų pirma reikia stebėti su prastais eksporto rezultatais susijusią riziką, atsižvelgiant į pramonės restruktūrizavimą. Nors eksporto rinkos dalies mažėjimas ir elektronikos pramonės nuosmukis iš esmės sustojo, investuojama vis dar mažai ir potencialus augimas sumažėjo. Privačiojo sektoriaus skola stabilizavosi ir nebėra neatidėliotinas rūpestis, tačiau palyginti aukštas jos lygis verčia atidžiai stebėti padėtį;

(7) 2015 m. balandžio 2 d. Suomija pateikė 2015 m. nacionalinę reformų programą ir 2015 m. stabilumo programą. Siekiant atsižvelgti į tarpusavio sąsajas, abi programos vertintos vienu metu;

(8) [data] Tarybai priėmus sprendimą pagal SESV 125 straipsnio 6 dalį, šiuo metu Suomijai taikoma Stabilumo ir augimo pakto [korekcinė] dalis. 2015 m. stabilumo programoje, grindžiamoje prielaida, kad politika nesikeis, ir apimančioje 2014–2019 m. laikotarpį, numatyta, kad nominalus deficitas, kuris 2014 m. padidintas iki 3,2 % BVP ir todėl viršijo 3 % BVP pamatinę vertę, 2015 m. toliau didės iki 3,4 % BVP, tada laipsniškai sumažės iki 3,1 % BVP 2017 m. ir dar labiau iki 2,5 % BVP 2019 m. Remiantis 2015 m. stabilumo programa, valdžios sektoriaus skolos santykis su BVP prognozuojamuoju programos laikotarpiu greičiausiai didės ir 2019 m. pasieks 67,8 %. Programos laikotarpiu vidutinio laikotarpio tikslas, t. y. 0,5 % BVP struktūrinis deficitas, nebus pasiektas. Makroekonominis scenarijus, kuriuo grindžiamos šios biudžeto projekcijos, yra tikėtinas. Remiantis Komisijos 2015 m. pavasario prognoze, Suomijos valdžios sektoriaus deficitas bus 3,3 % BVP 2015 m. ir 3,2 % BVP 2016 m., o skolos santykis su BVP iki 2016 m. padidės iki 64,4 % BVP. 2015 m. kovo 13 d. pagal Sutarties 126 straipsnio 3 dalį Komisija paskelbė ataskaitą, kurioje daro išvadą, kad deficito ir skolos kriterijai nelaikomi įvykdytais. Stabilumo programa nėra užtikrinama, kad perviršinis deficitas iki 201X m. bus panaikintas laiku ir tvariai. Todėl reikės papildomų priemonių. Remdamasi savo

---

5 OL L 140, 2013 5 27, p. 11.
6 C(2014) 8815 *final*.
7 COM(2014) 902.
8 COM(2014) 904.
9 SWD(2015) 45 *final*, 2015 2 26.

atliktu stabilumo programos vertinimu ir atsižvelgdama į Komisijos 2015 m. pavasario prognozę, Taryba mano, kad yra rizika, jog Suomija nesilaikys Stabilumo ir augimo pakto nuostatų. Nors Suomija padarė tam tikrą pažangą įgyvendindama administracines reformas, šalies viešojo sektoriaus veiksmingumą būtų galima padidinti labiau, visų pirma tose srityse, kuriose dėl senėjimo ateityje augs išlaidos. 2014 m. rudenį socialiniai partneriai pasiekė susitarimą dėl pensijų reformos turinio, tačiau susitarimas dar turi būti patvirtintas. Atsižvelgiant į fiskalinio tvarumo atotrūkį ir planuojamą teisės aktais nustatyto pensinio amžiaus ilginimą, būtina didinti vyresnio amžiaus darbuotojų dalyvavimą darbo rinkoje. Ankstyvą pasitraukimą iš darbo rinkos dažniausiai lemia neįgalumas arba padidintos bedarbio išmokos vyresnio amžiaus darbuotojams. 2014 m. gruodžio mėn. vyriausybė pristatė parlamentui socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų reformos įstatymo projektą, tačiau iki parlamento rinkimų 2015 m. balandžio mėn. nesurastas tinkamas sprendimas, galintis užtikrinti pusiausvyrą tarp didelių savivaldybių koalicijų administracinio modelio ir konstitucija užtikrinto pavienių savivaldybių savarankiškumo, todėl įstatymo projekto priimti nepavyko. Suomijos savivaldybės yra santykinai mažos, tačiau, palyginti su kitų Europos šalių savivaldybėmis, vykdo gana plataus masto užduotis. Savivaldybių organizacinės struktūros reforma šiek tiek vėluodama vyksta, o savivaldybės atlieka susijungimo privalumų tyrimus. Remiantis 2015 m. nacionaline reformų programa, iki 2016 m. pabaigos parlamentui gali būti pateiktas naujas pasiūlymas dėl teisės akto;

(9) atsižvelgiant į gyventojų senėjimą ir darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimą, svarbu užtikrinti, kad darbo rinkai būtų prieinama visa potenciali darbo jėga. Suomija šioje srityje padarė tam tikrą pažangą ir ėmėsi keleto priemonių, įskaitant geresnį darbo užmokesčio subsidijų organizavimą, didžiausią dėmesį skirdama pagyvenusiems asmenims, ir veiksmingesnę valstybinę užimtumo tarnybą. 2014 m. nedarbo lygis buvo 8,7 % ir šiuo metu auga, visų pirma jaunimo ir vyresnio amžiaus darbuotojų gretose. 2013 m. susitarime dėl darbo užmokesčio ribojimo numatytu mažesniu vienetui tenkančių darbo sąnaudų augimu palaikomas išlaidų lygio atkūrimas ir eksporto konkurencingumas;

(10) Suomija padarė tam tikrą pažangą didindama savo pajėgumą inovatyvių produktų pasiūlos srityje. Vyriausybė vykdo visapusišką mokslinių tyrimų institutų ir mokslinių tyrimų finansavimo reformą. Švarių technologijų, biotechnologijų ir skaitmeninimo politikos programos yra perspektyvios, tačiau palyginti nedidelio masto. Nors investicijos į MTTP yra vienos didžiausių ES, Suomijai dar vis sudėtinga šias investicijas paversti tinkamais eksportui produktais ir paslaugomis. Vyriausybė deda pastangas siekdama paprastinti paramos verslui sistemas ir didinti jų veiksmingumą, taip pat didinti finansavimą pradedančiosioms įmonėms ir skatinti šių įmonių tarptautinimą. Vis dėlto investicijos Suomijoje išlieka nedidelės, toliau susiduriama su eksporto sunkumais, o užimtumas sumažėjo. Be to, būtina stengtis didinti konkurenciją produktų ir paslaugų rinkose, visų pirma vis dar labai koncentruotame mažmeninės prekybos sektoriuje;

(11) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija atliko išsamią Suomijos ekonominės politikos analizę ir ją paskelbė 2015 m. šalies ataskaitoje. Be to, ji įvertino stabilumo programą ir nacionalinę reformų programą, taip pat įvertino veiksmus, kurių Suomija ėmėsi atsižvelgdama į ankstesniais metais jai skirtas rekomendacijas. Komisija įvertino ne tik jų svarbą tvariai fiskalinei ir socialinei bei ekonominei Suomijos politikai, bet ir tai, kaip laikomasi ES taisyklių ir gairių, nes ES priemonėmis prisidedant prie būsimų nacionalinių sprendimų būtina stiprinti bendrą Europos

Sąjungos ekonomikos valdymą. Jos rekomendacijos atsižvelgiant į Europos semestrą pateiktos toliau išdėstytose 1–4 rekomendacijose;

(12) atsižvelgdama į šį vertinimą, Taryba išnagrinėjo Suomijos stabilumo programą ir savo nuomonę[10] visų pirma pateikė toliau išdėstytoje 1 rekomendacijoje;

(13) atsižvelgdama į Komisijos nuodugnios apžvalgos ir šio vertinimo rezultatus, Taryba išnagrinėjo nacionalinę reformų programą ir stabilumo programą. Jos rekomendacijos pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktos toliau išdėstytose 2 ir 3 rekomendacijose;

(14) atsižvelgdama į Europos semestrą, Komisija taip pat atliko visos euro zonos ekonominės politikos analizę. Remdamasi šia analize, Taryba pateikė konkrečias rekomendacijas valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro. Suomija taip pat turėtų užtikrinti, kad tos rekomendacijos būtų visiškai ir laiku įgyvendintos,

REKOMENDUOJA Suomijai 2015–2016 m. imtis šių veiksmų:

1. Užtikrinti, kad pagal Suomijos įsipareigojimus pagal SESV 126 straipsnį iki [XX] perviršinis deficitas būtų laiku ir tvariai sumažintas iki mažesnės nei 3 % BVP vertės. Tęsti veiksmus, kuriais siekiama sumažinti fiskalinio tvarumo atotrūkį ir pagerinti ekonomikos augimo sąlygas.

2. Patvirtinti suderintą pensijų reformą ir laipsniškai šalinti ankstyvo pasitraukimo iš darbo rinkos galimybes. Užtikrinti su savivaldos struktūra ir socialinėmis bei sveikatos priežiūros paslaugomis susijusių administracinių reformų veiksmingą modelį ir įgyvendinimą, siekiant padidinti viešųjų paslaugų teikimo išlaidų veiksmingumą, kartu užtikrinant jų kokybę.

3. Toliau dėti pastangas gerinant jaunimo, vyresnio amžiaus darbuotojų ir ilgalaikių bedarbių įsidarbinimo galimybes, visų pirma dėmesį skiriant darbui reikalingų įgūdžių ugdymui. Konsultuojantis su socialiniais partneriais pagal nacionalinę praktiką užtikrinti, kad darbo užmokestis būtų keičiamas atsižvelgiant į našumą.

4. Imtis priemonių, kad mažmeninės prekybos sektoriuje būtų sudarytos sąlygos veiksmingai konkurencijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

[10] Pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1466/97 5 straipsnio 2 dalį.